

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА**

Факультет економічний
Кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Львівського національного університету
імені Івана Франка
Протокол №6 від «11» січня 2023 року

Завідувачка кафедри
проф. Марія ХМЕЛЯРЧУК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Поведінкова та інституційна економіка»,
що викладається в межах ОПШ
«Соціальне забезпечення»
першого бакалаврського рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»**

Львів 2023

Назва дисципліни	Поведінкова та інституційна економіка
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра	Економічний факультет, кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 – Соціальна робота; 232 – Соціальне забезпечення
Викладач дисципліни	Пухир Світлана Тимофіївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Контактна інформація викладача	svitlana.pukhyr@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліни відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять за попередньою домовленістю.
Сторінка дисципліни	
Інформація дисципліну про	Дисципліна «Поведінкова та інституційна економіка» є вибірковою дисципліною із спеціальності 232 Соціальне забезпечення для освітньої програми «Соціальне забезпечення», яка викладається в 3-му семестрі (2-й рік підготовки) в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Поведінкова та інституційна економіка» розроблена таким чином, щоб здобувач поглибив свої знання економічної теорії шляхом оволодіння теорією та методологією поведінкової економіки, знав об'єктивні причини, що зумовлюють її необхідність, цілі, принципи та результати її застосування, а також сформував розуміння її як нового наукового напрямку економічної думки, зокрема основних причин нераціональності людської поведінки. А також оволодів знаннями формування та етапів розвитку інституційної економіки, інституційної структури ринкової економіки, інституційних основ діяльності держави.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Поведінкова та інституційна економіка» є формування у студентів знань

	<p>теорії та практики поведінкової економіки, специфіки функціонування в економічній системі формальних і неформальних інститутів, розуміння поведінкових закономірностей та їх впливу на перебіг економічних процесів, знання методів, інструментів і механізмів, що визначають поведінку економічних агентів, формування на цій основі професійних компетентностей майбутніх фахівців у сфері прийняття економічних рішень.</p> <p>Завданнями вивчення дисципліни «Поведінкова та інституційна економіка» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння сутності та особливостей поведінкової економіки – нового наукового напрямку економічної теорії і інституційної економіки; – оволодіння методологією поведінкової економічної теорії; – вивчення поведінкової економіки в контексті концепцій поведінки споживача, поведінкової теорії фірми та поведінкових фінансів; – вивчення основних напрямів розвитку інституційної економіки: інституційної структури ринкової економіки, теорії контрактів, інституційних основ діяльності держави.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Длугопольський О. Експериментальна та поведінкова економіка: від Вернона Сміта до Даніеля Канемана / О. Длугопольський, Ю. Івашук // Вісник ТНЕУ. - 2014. - №1, - С.180 – 193. 2. Івашук Ю.П. Поведінкова та експериментальна економіка: навч. посіб. / Ю.П.Івашук. – Тернопіль: Осадца Ю.В. - 2017. – 120 с. 3. Нікіфоров П.О., Марич М.Г. Поведінкові фінанси : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. у-т. ім. Ю. Федьковича. 2022. 144 с. 4. Талер Річард. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення / пер. з англ. Світлана Крикуненко. К.: Наш формат, 2018. 464 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p>

5. Барабаш Л. Трансформація поведінкових фінансів внаслідок зміни моделей економічної поведінки. Вісник Харківського нац. у-т. ім. В.Н.Каразіна серія «Економічна» 2020 №99. С. 43-49.
6. Ілляшенко І. Поведінкові фінанси: історичний огляд і основні засади / І. Ілляшенко // Вісник Національного Банку України., 2017.– Березень.- С. 30 – 57.
7. Канеман Д. Рациональный выбор, ценности и фреймы / Д. Канеман, А. Тверски // Психологический журнал. – 2003. – Т.24, №4. – С. 31 – 42.
8. Кривий В.І. Передумови виникнення поведінкової економіки / В.І. Кривий // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – Вип. 18.Ч. 1. С. 12 – 16.
9. Пухир С.Т. Принципова відмінність поведінкової економічної теорії. Соціально-економічні аспекти розвитку суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 7 серпня 2020 р.). Одеса: Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2020. С. 11-12.
10. Пухир Світлана. Новий формат теорії аукціонів. Інтеграція України в європейський і світовий фінансовий простір : збірник тез XVI Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 20 травня 2021 року). Львів: Університет банківської справи, 2021. С.43-45
11. Пухир Світлана. Річард Талер про особливості теорії перспектив та її значення для прийняття економічних рішень. Тренди розвитку менеджменту, фінансів та бізнес-технологій в умовах формування сучасної економіки та суспільства: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада 2022 р.). Київ: Міжнародний європейський університет 2022. С. 218-220.
12. Поведінкова та експериментальна економіка. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/51563/2%D0%B5%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.
13. Рокоча В.В. Поведінкова економіка як

теоретична основа аналізу світогосподарських процесів / В.В. Рокоча. – Київ: Університет економіки та права «Крок», 2015. – С. 55 – 68.

14. Шаманська Н. Теорія поведінкових фінансів: генезис та еволюція / Н. Шаманська, О. Шаманська // Світ фінансів. – 2015. - №1. – С. 173 – 184.

Допоміжна з питань психології

15. Берн Е. Вступ до психіатрії та психоаналізу. Просто про складне / Ерік Берн; пер. з англ. О.Оксевич. Харків. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 416 с.

16. Клейман П. Психологія 101: факти, теорія, статистика, тести й таке інше! / Пол Клейман; пер. з англійської Ю. Кузьменко. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 240 с.

17. Мерфі Д. Сила підсвідомості. Як спосіб мислення змінює життя / Джозеф Мерфі; пер. з англ. С. Вакуленка. Харків. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 287 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет-джерела:

1. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки України – www.me.gov.ua
4. Міністерство фінансів України – www.minfin.gov.ua
5. Міністерство розвитку громад та територій України – www.minregion.gov.ua
6. Національний банк України – www.bank.gov.ua
7. Державна служба статистики України – www.ukrstat.gov.ua
8. Антимонопольний комітет України – www.amc.gov.ua
9. Державна служба зайнятості України – www.dcz.gov.ua
10. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
11. Наукова бібліотека НаУКМА – www.librari.ukma.kiev.ua
12. Інститут економіки та прогнозування НАН

	України – www.ief.org.ua
Обсяг курсу	Загальний обсяг 120 год, з них аудиторних занять – 32 год лекцій, 16 год – семінарських занять, та 72 год – самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Здобувач повинен вміти ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.</p> <p>Здобувач повинен розуміти принципи економічної науки та особливості функціонування економічних систем.</p> <p>Здобувач повинен застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>Здобувач повинен використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>Здобувач повинен пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>Здобувач повинен вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>Здобувач повинен застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>Здобувач повинен ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>Здобувач повинен вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p>
Ключові слова	Поведінкова економіка, нераціональність, ризик, невизначеність, теорія перспектив, обмежена раціональність, когнітивний, психоаналітичний,

	гуманістичний, психодинамічний, особистість, поведінкові фінанси, стадна поведінка, ефект натовпу, інституція, інституційна економіка, інституційна система, теорія контрактів.						
Формат курсу	Очний						
	Проведення лекцій в режимі онлайн (ZOOM), семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем – офлайн.						
Структура навчальної дисципліни							
Назви змістових модулів і тем	усього	Денна форма			Заочна форма		
		л	с	с. р.	л	с	с. р.
1	2	3	4	5	7	8	9
Змістовий модуль 1. Поведінкова економіка							
Тема 1. Теоретико-методологічні основи поведінкової економіки.	12	4	2	6	1		8
Тема 2. Методи дослідження поведінкової економіки.	8	2	1	5		1	7
Тема 3. Теорія ігор та її застосування в поведінковій економіці	8	2	1	5	1	1	7
Тема 4. Прийняття рішень в умовах ризику.	8	2	1	5		1	7
Тема 5. Теорія особистості в поведінковій економіці.	8	2	1	5	1		7
Тема 6. Поведінка споживача.	8	2	1	5		1	7
Тема 7. Теорія споживання в поведінковій економіці.	8	2	1	5	1		7
Тема 8. Поведінкова теорія фірми.	8	2	1	5		1	7
Тема 9. Поведінкова теорія фінансів.	7	2	1	4	1		7
Тема 10. Теорія прав власності.	7	2	1	4		1	7
Змістовий модуль 2. Інституційна економіка							
Тема 11. Формування й етапи розвитку інституційної економіки.	8	2	1	5	1		7
Тема 12. Інституційна структура ринкової економіки.	8	2	1	5		1	7
Тема 13. Теорія контрактів.	8	2	1	5	1		6
Тема 14. Інституційні основи діяльності держави.	7	2	1	4	1		6
Тема 15. Трансформації інституційних систем	7	2	1	4		1	7
Усього годин	120	32	16	72	8	8	104
Підсумковий контроль: залік		3					
Разом:	годин		120				
	кредитів		4				
Підсумковий контроль, форма	залік						
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Поведінкова та інституційна економіка» спрямоване на пізнання базової економічної термінології, сутності основних економічних законів, принципів і категорій, розуміння основ функціонування ринкового механізму та закономірностей функціонування економічної системи.						
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Проблемні лекції, лекції-дискусії з використанням мультимедійного обладнання. Семінарські заняття (навчальні дискусії, презентації, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів)).						

	<p>Самостійне навчання (індивідуальна робота). Лекції надають здобувачам основний теоретичний матеріал з питань поведінкової економіки, зокрема, особистості в психології і економіці, теорії очікуваної корисності, вибору в умовах ризику і невизначеності, сучасних підходів до моделі динамічної конкуренції, поведінкової теорії фірми, поведінкових фінансів, що є основою для самостійного навчання, а також сприяють розвитку у здобувачів вищої освіти здатності до узагальнення та критичного мислення на основі участі в дискусіях. Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають здобувачам вищої освіти можливість застосовувати теоретичні знання на реальних прикладах. Семінарські заняття сконструйовані із застосуванням методів практико-орієнтованого навчання та передбачають розв'язок здобувачами вищої освіти кейсів на основі можливих реальних ситуацій. Самостійне навчання сприяє підготовці до лекцій, практичних занять, індивідуальній роботі та роботі в групах для підготовки презентацій, що будуть представлені іншим групам, а також для виконання індивідуальних і групових ситуаційних вправ.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – практичні заняття: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів. – контрольні заміри: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів. <p>Студент з даної дисципліни пише модуль (залік, за модуль студент може набрати максимально 50 балів).</p>

Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Письмові роботи: Очікується, що студенти можуть виконувати індивідуальне письмове завдання (реферат).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самотійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самотійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Питання до екзамену	
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу надається по завершенні курсу.